

Hyväksytty

Aluehallitus xx.xx.2025 § xx

Vammaispalvelulain mukaisen erityisen osallisuuden tuen palkkiot ja kulukorvaukset

Erityinen osallisuuden tuki on vammaispalvelulain (675/2023) mukainen uusi palvelu, johon vammaisella henkilöllä on myöntämisedellytysten täytyessä subjektiivinen oikeus. Erityistä osallisuuden tukea voidaan myöntää vammaispalvelulaissa tarkoitetulle vammaiselle henkilölle, joka välttämättä tarvitsee yksilöllistä toisen henkilön antamaa tukea voidakseen osallistua ja päästäkseen osalliseksi vuorovaikutustilanteissa tai vapaa-ajan toimissa. Erityinen osallisuuden tuki on tarkoitettu suppealle joukolle niitä vammaisia henkilöitä, joiden osallisuuden tukeminen on erityisen haastavaa ja edellyttää erityistä osaamista.

Erityistä osallisuuden tukea antava henkilö tukee ja ohjaa vammaista henkilöä vuorovaikutustilanteissa ja vammaiselle henkilölle mieleisen vapaa-ajan toiminnan löytämisessä ja toteuttamisessa. Ensisijaisesti erityistä osallisuuden tukea antaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö tai muun soveltuvan tutkinnon suorittanut henkilö. Toissijaisesti tukea voi antaa muutoin osaamisensa puolesta tehtävään soveltuva henkilö. Osaaminen voi olla kertynyt esimerkiksi aiemman työkokemuksen kautta. Toimeksiantosopimuksella tehtävässä voi toimia tehtävään soveltuva yksityishenkilö. Tukea antavalla henkilöllä tulee olla riittävä osaaminen, jolla vastata vammaisen henkilön yksilöllisiin, asiakassuunnitelmaan kirjattuihin tarpeisiin.

Tuen antajalta voidaan edellyttää erityistä osaamista puhetta tukeviin ja korvaaviin kommunikaatiomenetelmiin sekä haastavaan käytökseen liittyen. Erityistä osallisuuden tukea saavilla vammaisilla henkilöillä on tyypillisesti vaikeita vuorovaikutuksen ja kommunikaation haasteita. Osalla voi olla sillä tavoin vaikeita käyttäytymisen haasteita, ettei heidän osallisuuttaan voida tukea henkilökohtaisen avun palvelulla. Erityisen osallisuuden tuen palvelussa vammaisen henkilön ei tarvitse pystyä ottamaan kantaa tarvitsemansa avun sisältöön, vaan tuen antaja ohjaa toimintaa vammaisen henkilön tarpeiden mukaan. Tuen antajan tehtävänä on pyrkiä selvittämään vammaisen henkilön omia toivomuksia ja mieltymyksiä.

Tuen antaja auttaa vammaista henkilöä esimerkiksi pitämään yhteyttä hänelle tärkeisiin ihmisiin, olemaan vuorovaikutuksessa ikätovereiden kanssa, löytämään mielekästä tekemistä vapaa-

ajalle sekä mukauttamaan tekemistä vammaisen henkilön tarpeiden mukaan. Erityinen osallisuuden tuki on yksilöllinen palvelu.

Pirkanmaan hyvinvointialueella erityinen osallisuuden tuki järjestetään ensisijaisesti omana toimintana. Toimeksiantosopimus soveltuu vaihtoehtoisena toteuttamistapana esimerkiksi sellaiseen tilanteeseen, jossa vammaisen henkilön on erityisen vaikeaa oppia toimimaan uusien ihmisten kanssa ja hänen tuttavapiiristään löytyy tehtävään sopiva henkilö.

Toimeksiantosopimus ja maksettava palkkio

Hyvinvointialue tekee erityistä osallisuuden tukea antavan henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jossa määritellään sopijapuolten oikeudet ja velvollisuudet. Mikäli erityisen osallisuuden tuen asiakas on alaikäinen, tukea antavan henkilön tulee esittää vammaispalveluiden viranhaltijalle rikostaustaote ennen toimeksiantosopimuksen laatimista.

Palkkiot on porrastettu kahteen luokkaan sen mukaisesti, onko tukea antavalla henkilöllä tehtävään soveltuva tutkinto vai muu riittävä osaaminen.

Erityisen osallisuuden tuen palkkiot ja kulukorvaukset

Tukea antavalla henkilöllä ei soveltuvaa tutkintoa:

- tuntipalkkio 25 euroa
- lisäksi voidaan korvata mahdolliset tukea antavan henkilön matkakustannukset julkisen liikenteen käytön mukaan
- mikäli julkinen liikenne ei ole kohtuudella käytettävissä, voidaan korvata verohallinnon oman auton käytön mukainen km-korvaus (0,59 euroa/km)
- tukea antavalle henkilölle verotettavaa tuloa

Tukea antavalla henkilöllä sosiaali- tai terveydenhuollon tutkinto tai muu tehtävään soveltuva tutkinto:

- tuntipalkkio 35 euroa
- lisäksi voidaan korvata mahdolliset tukea antavan henkilön matkakustannukset julkisen liikenteen käytön mukaan
- matkakulujen korvaus verohallinnon oman auton käytön mukainen km-korvaus (0,59 euroa/km)
- tukea antavalle henkilölle verotettavaa tuloa

Yksilölliseen harkintaan perustuen voidaan korvata tukea antavan henkilön kuluja toteutuneen mukaan tositteita vastaan. Ensisijaisesti tukea antavan henkilön tulee toimintaa suunnitellessaan selvittää mahdollisuudet siihen, pääseekö hän esim. eri tilaisuuksiin avustajana maksutta. Asiakas vastaa itse omista pääsylippu-, matkustus- ja osallistumiskuluistaan.

Palkkionmaksu

Palkkio maksetaan kuukausittain jälkikäteen toteutuneiden tuntien mukaisesti. Palkkionmaksu tapahtuu Oima-järjestelmässä.